

ดัดฟันแฟชั่น

ความงามที่มาพร้อมความเสี่ยง
ต่อการติดเชื้อในช่องปาก

จัดฟันแฟชั่น

ความงามที่มาพร้อมความเสี่ยงต่อการติดเชื้อในช่องปาก

ฐานันดรวิทย์ ศรีสยาม นักวิชาการอิสระ

กลุ่มผู้เข้าร่วมที่เป็นเยาวชนอายุระหว่าง 18- 25 ปี เป็นอีกหนึ่งกลุ่มเป้าหมายสำคัญจากเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโครงการพัฒนาโครงการขับเคลื่อนการส่งเสริมสุขภาพช่องปากประเทศไทย เยาวชนกลุ่มนี้ได้สะท้อนภาพมุมมองต่อสุขภาพช่องปากและฟันได้อย่างน่าสนใจ และชวนให้คิดต่อว่าวันนี้เรื่องการทำงานส่งเสริมป้องกัน สามารถเข้าถึงในทุกกลุ่มช่วงประชากรได้จริงหรือไม่

ข้อมูลสำคัญจากเวทีแลกเปลี่ยนฯ พบว่ากลุ่มเยาวชนให้ความสำคัญต่อการดูแลช่องปากน้อยมาก นอกจากการแปรงฟันวันละ 2 ครั้ง และเลือกใช้ยาสีฟันที่ตัวเองชอบแล้ว ส่วนมากไม่เคยไปพบหมอฟันในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ด้วยเหตุผลว่า เพราะยังอายุน้อยและยังไม่เคยมีปัญหาเรื่องฟัน จึงไม่มีเหตุผลที่ต้องไปพบหมอฟัน พบในบางคนเท่านั้นที่ไปหาหมอฟันสม่ำเสมอแต่ด้วยเหตุผลว่าต้องไปทำการจัดฟัน แต่ถึงกระนั้นก็พบว่าในบางรายขาดการดูแลอย่างต่อเนื่อง ด้วยเพราะขาดทุนรอนในการไปจัดฟัน (ให้สิ้นสุดกระบวนกร)

ที่น่าประหลาดใจ คือ พบว่าในบางคน แม้ว่าจะมีอาการปวดฟันเพราะฟันผุ แต่ก็หลีกเลี่ยงการไปพบหมอฟัน โดยบางคนเลือกใช้วิธีการกินยาระงับอาการปวดพอหายก็ไม่ต้องไปหาหมอฟัน หรือหากอาการรุนแรงขึ้นอีกบางคนซื้อ M-16 จากร้านขายยาละแวกบ้านมาใช้เอง เหตุผลสำคัญที่แม้ว่าฟันผุนปวดฟันแล้วแต่ยังไม่ไปหาหมอฟัน คือการเข้ารับบริการหน่วยงานของรัฐต้องใช้เวลาอันยาวนานลงคิวเป็นปีๆ แต่หากเลือกไปคลินิกก็มีราคาค่ารักษาที่สูงเกินกำลัง

เรื่องสำคัญที่พบอีกประเด็นหนึ่งคือ ‘การจัดฟัน’ แม้ว่าเป้าหมายทางทันตกรรมการจัดฟันเพื่อแก้ไขความผิดปกติเกี่ยวกับการเรียงตัวของฟัน เช่น ฟันซ้อนเก ฟันห่าง ฟันยื่น ฟันบนกับล่างไม่สบกัน ซึ่งการจัดฟันที่เป็นการรักษาทางทันตกรรมจะช่วยให้ฟันกลับเข้าสู่ตำแหน่งที่ควรจะเป็น ช่วยส่งผลดีต่อสุขภาพฟันและการบดเคี้ยวอาหารของผู้ที่มีปัญหาเป็นสำคัญ ผลประโยชน์พ่วงคือ สามารถช่วยปรับรูปหน้าและการยิ้มให้ดูดีขึ้นได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ในด้านความสวยความงาม

แต่การจัดฟันโดยทันตแพทย์มีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง และความสวยความงามก็เป็นสิ่งที่วัยรุ่นต้องการ จึงเกิดช่องทางของ ‘จัดฟันแฟชั่น’ หรือจัดฟันเถื่อนขึ้นมา เพื่อตอบสนองคนที่มิงบไม่พอในการจัดฟันกับทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโดยตรง เยาวชนหลายๆ คนเข้าใจผิด สับสนว่าการจัดฟันแฟชั่นเป็นการจัดฟันประเภทหนึ่ง ซึ่งการจัดฟันแฟชั่นไม่ใช่การรักษาทางทันตกรรม และได้สร้างความสับสนให้กับคนจำนวนมาก เป็นเพียงการนำเอาเครื่องมือที่มีการเลียนแบบทางทันตกรรมมาใช้ เพื่อให้ดูเหมือนว่าจัดฟันจริงๆ ซึ่งมีจุดประสงค์ในการใส่เพื่อความสวยงาม ที่สำคัญผู้ที่ให้บริการจัดฟันแฟชั่นมักจะเป็นผู้ที่ไม่มีความรู้ทางทันตกรรมเทียบเท่าทันตแพทย์ เรียกได้ว่า “หมอเถื่อน” บางสถานที่ไม่ได้ทำในพื้นที่ปลอดเชื้อรวมทั้งเครื่องมือต่างๆ ด้วยเช่นกัน วัสดุที่ไม่มีคุณภาพ ไม่ได้มาตรฐาน มีการปนเปื้อนโลหะหนักหลายชนิด ผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดฟันแฟชั่น มีอันตรายตั้งแต่ความเสี่ยงติดเชื้อจากเครื่องมือและขั้นตอนการทำ โรคฟันผุ, เหงือกอักเสบ, รากฟันละลาย จนนำไปถึงการสูญเสียฟันและติดเชื้อรุนแรงในกระแสเลือด

ปฏิเสธไม่ได้ว่าวัยรุ่นมีความรักสวยรักงามและตามสมัยนิยม ความต้องการในราคาที่ต้องจ่ายได้ และยังเข้าถึงง่ายผ่านสื่อออนไลน์ในช่องทางต่างๆ ของผู้จำหน่ายสินค้าจัดฟันแฟชั่นเถื่อน การพยายามขายของโดยขาดสำนึกรับผิดชอบต่อผู้บริโภค หลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ส่งผลเสียต่อผู้ใช้บริการเป็นราคาที่ต้องจ่ายด้วยค่ารักษา หรือการต้องถอนฟันทิ้งจากการจัดฟันแฟชั่น ซึ่งพบว่ามิดตัวอย่างเพื่อนของผู้เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเวทีฯ คนหนึ่งไปจัดฟันเถื่อนแฟชั่นเพราะมีราคาถูกกว่ามาก แต่กลับส่งผลให้เกิดอาการติดเชื้อลุกลามบานปลาย

จากปัญหาดังกล่าว ‘ความรู้’ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องสื่อสารให้เข้าถึงและเข้าทันสถานการณ์ในกลุ่มเยาวชน เพิ่มการรณรงค์ในเรื่องอันตรายของการจัดฟันเถื่อน/จัดฟันแฟชั่นอย่างจริงจัง ซึ่งแพร่ระบาดมากในหมู่วัยรุ่นตอนต้นจนถึงวัยรุ่นตอนปลาย รวมทั้งมีข้อเสนอจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนว่า ควรเพิ่มกฎหมายควบคุมจัดการคลินิกทางทันตกรรมเถื่อนด้วย

เป็นอีกหนึ่งเรื่องเล่าจากผู้เข้าร่วมที่สะท้อนการสูญเสียจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และชวนคิดต่อถึงการจัดการโลก หรือระบบข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีที่ช่วยเพิ่มความรอบรู้ทางสุขภาพช่องปาก Oral Health Literacy ให้แก่ประชาชน ที่ง่าย เข้าถึงได้ สอดคล้องกับบริบททางสังคมที่หลากหลาย เพราะไม่ใช่คนไทยทุกคนที่เข้าใจว่าเรื่องของช่องปากสำคัญและส่งผลกระทบต่อสุขภาพโดยรวมได้อย่างไร.

เอกสารอ้างอิง

1. โครงการพัฒนาการขับเคลื่อนการส่งเสริมสุขภาพช่องปากประเทศไทย : ข้อมูลจากเวทีแลกเปลี่ยนระดมความคิดเห็นประเด็นระบบสุขภาพช่องปากจากภาคประชาชน, มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)
2. modernsmiledental.com, จัดฟันแฟชั่น-อันตราย
3. cosdentbyslc.com, จัดฟันแฟชั่น - จัดฟันเถื่อน